

Ikt.sz.: IUB/54-2/2014.

IUB-22/2014. sz. ülés
(IUB-22/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Igazságügyi bizottságának**
2014. december 9-én, kedden, 10 óra 32 perckor
az Országház Nagy Imre-tanácstermében
(főemelet 61.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	4
Az ülés résztvevői	5
Az ülés megnyitása	6
Napirend-kiegészítési javaslatok megvitatása, döntéshozatal	6
Szavazás a kiegészített napirend elfogadásáról	7
a) A Nemzeti Választási Iroda elnökének beszámolója az Európai Parlament tagjainak 2014. május 25-én megtartott választásával kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról (B/331. szám)	
b) A Nemzeti Választási Bizottság elnökének beszámolója a Nemzeti Választási Bizottság Európai Parlament tagjainak 2014. évi választásán végzett tevékenységéről (B/178. szám) (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal) (Beszámolót tárgyaló bizottság)	8
Dr. Pálffy Ilona szóbeli kiegészítése	9
Prof. Dr. Patyi András szóbeli kiegészítése	10
Hozzászólások, kérdések	12
Válaszok, reflexiók	17
Határozathozatalok a beszámolók elfogadásáról	20
Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről	20
A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosítása a polgármesterek illetményének megállapításával kapcsolatban címmel benyújtott T/1963. számú törvényjavaslat	20
Döntés a tárgysorozatba vételről	20
Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (Döntés bizottsági önálló indítvány benyújtásáról)	21
Dr. Papcsák Ferenc szóbeli kiegészítése	21
Hozzászólások	21
Válaszok, reflexiók	23
Szavazás bizottsági önálló indítvány benyújtásáról	25

<i>Egyebek</i>	25
<i>Az ülés berekesztése</i>	25

Napirendi javaslat

1. a) A Nemzeti Választási Iroda elnökének beszámolója az Európai Parlament tagjainak 2014. május 25-én megtartott választásával kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról (B/331. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)

b) A Nemzeti Választási Bizottság elnökének beszámolója a Nemzeti Választási Bizottság Európai Parlament tagjainak 2014. évi választásán végzett tevékenységéről (B/178. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
2. Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről:
Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosítása a polgármesterek illetményének megállapításával kapcsolatban címmel benyújtott törvényjavaslat (T/1963. szám)
(Boldog István (Fidesz) képviselő önálló indítványa)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Rubovszky György** (KDNP), a bizottság elnöke

Budai Gyula (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Vitányi István (Fidesz), a bizottság alelnöke

Demeter Zoltán (Fidesz)

Varga József (Fidesz)

Dr. Vas Imre (Fidesz)

Dr. Bárándy Gergely (MSZP)

Teleki László (MSZP)

Apáti István (Jobbik)

Szávay István (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Vigh László (Fidesz) dr. Vas Imrének (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Kubovicsné dr. Borbély Anett, a bizottság főtanácsadója

Dr. Nagy Zoltán, a bizottság tanácsadója

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Iroda elnöke

Prof. Dr. Patyi András, a Nemzeti Választási Bizottság elnöke

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 32 perc)

Az ülés megnyitása

DR. RUBOVSZKY GYÖRGY (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Kérem, mindenki szíveskedjen helyet foglalni, hogy el tudjuk kezdeni a munkánkat.

Tisztelettel köszöntöm a bizottság megjelent tagjait, a munkatársakat, mindenkit, aki figyelemmel kíséri a munkánkat. Tisztelettel köszöntöm Pálffy Ilona elnök asszonyt és Patyi András elnök urat, az 1. napirendi pont előadóit.

Napirend-kiegészítési javaslatok megvitatása, döntéshozatal

Először is a napirenddel kapcsolatos kérdésekről kell tárgyalnunk. Tisztelt Bizottság! Két napirend-kiegészítési javaslat érkezett. Az első, amelyet Vona Gábor, Jobbik, és Szávay István képviselő úr mint az Igazságügyi bizottság tagja kért, hogy a külföldön tartózkodó, magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező állampolgárok szavazati joga gyakorlásának megkönnyítéséről szóló országgyűlési határozati javaslatot vegyük napirendre.

Ezzel kapcsolatban kérdezem a bizottságot, kíván-e valaki hozzászólni. Szávay István képviselő úrnak adok szót.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm elnök asszonyt és elnök urat is.

Tisztelt Képviselőtársaim! A javaslat előzményéről két mondatot engedjenek meg, illetve hogy miért tartjuk ezt sürgősnek. A Magyar Állandó Értekezlet idei ülésén, néhány héttel ezelőtt a Magyar Állandó Értekezlet tagjai, beleértve tehát minden külhoni magyar szervezetet, az emigráció képviselőit, a magyar kormány képviselőit, Semjén miniszterelnök-helyettes urat, a kormánypártokat, valamint az ellenzéki pártokat is, egységesen és közösen fogadták el azt a zárónyilatkozatot, melyben javaslatunkra szerepel az a pont, hogy a Magyar Állandó Értekezlet tagjai fontosnak tartják a szavazás napján vagy tartósan külföldön tartózkodó, magyarországi lakcímmel rendelkezők szavazásának, választójog-gyakorlásának megkönnyítését. Azaz azt, hogy a kormány, a parlament keressen módot, lehetőséget arra, hogy hogyan lehet még a nagykövetségek mellett, a meglévő nagykövetségek mellett más lehetőségeket is biztosítani arra, hogy a választójogukat gyakorolhassák azok, akik egyébként eddig ezt csak a nagykövetségeken teheték meg, illetve nagyon sokan gyakorlatilag nem teheték meg a meglehetősen nagy távolságok miatt. Tehát szeretném hangsúlyozni, hogy ebben teljes egyetértés volt a Magyar Állandó Értekezlet tagjai között.

Ebből számunkra az kell hogy következzen, hogy egy ilyen határozati javaslatot, amely meglehetősen általános fogalmaz természetesen, meglehetősen rövid, és természetesen nyitottak vagyunk bármilyen módosító javaslatra ezzel kapcsolatban, de számunkra az kell hogy következzen, hogy akkor ezt valószínűleg a kormánynak, illetve a parlamentnek is támogatnia kellene.

Tekintve, hogy ez nem került automatikusan a bizottság napirendjére, bár tisztában vagyok vele, elnök úr, még mielőtt ez elhangozna, hogy az időből még nem csúsztunk ki ezzel kapcsolatban, a 30 napból - bár ez is előfordult már a bizottság történetében jobbikos indítvánnyal, teszem hozzá zárójelben -, azonban úgy gondolom, hogy ha ezt a következő félévre tesszük, annak szerintem meglehetősen rossz üzenete lenne. Tehát szerintem eléggé egyértelmű a kérdés: amennyiben önök tartják magukat a Magyar Állandó Értekezleten megfogalmazott ismertített álláspontjukhoz, akkor támogatni fogják ennek a javaslatnak a tárgysorozatba vételét

és napirendre vételét. Amennyiben ezt nem fogják megtenni, akkor kénytelenek és hajlamosak leszünk azt gondolni, hogy valójában nincs szándék ennek a javaslatnak a támogatása mögött, és mindazt, ami a Magyar Állandó Értekezleten elhangzott, a kormány képviselői sajnos nem gondolták komolyan. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bárándy képviselő úrnak adok szót.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Én nem kívánok ilyen hosszán érvelni; remélem, hogy lesz erre lehetőség majd a vitában, amikor ezt a napirendi pontot tárgyaljuk. Mivel mi egyetértünk azzal, mindkét kiegészítést támogatjuk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, kíván-e még valaki hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nem, most a napirend kiegészítéséről szavazunk.

Kérdezem a bizottságot, ki támogatja az országgyűlési határozati javaslat napirendre vételét. Aki támogatja, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 4 igen. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ilyet nem látok. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 8 tartózkodás mellett a bizottság nem vette napirendjére.

Magyarázként annyit hadd mondjak, hogy én tegnap találtam meg az e-mailek között ezt az indítványt, és tekintettel arra, hogy 24-ei előterjesztés, még bőven van idő arra, hogy ezt a bizottság a törvényes határidőben megtárgyalhassa. Ez az én saját szavazatomat indokolja csak.

Tisztelt Bizottság! A következő dr. Papcsák Ferenc alelnök úr... *(Szávay István: Szabad egy kérdést, elnök úr?)* Elnézést, a napirend előtt nemigen tudok szót adni, de utána azonnal szót adok. Úgyhogy essünk túl a napirendi szavazáson, és tudomásul veszem, hogy mielőtt bármilyen napirendi pontra rátérnénk, Szávay képviselő úr kért szót. Jó? *(Szávay István bólint.)*

A másik napirend-kiegészítési javaslat az országgyűlési törvényről szóló törvényjavaslat, Papcsák Ferenc az indítványozó. Kérdezem a bizottságot, kíván-e valaki hozzászólni. Papcsák Ferenc alelnök úrnak adok szót.

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt bizottsági Tagtársak! Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény módosításával kapcsolatban nyújtottam be indítványt, amelyet egy többpárti konszenzus előzött meg. Arra kérem tisztelettel a bizottságot, hogy a mai napon, amennyiben lehetséges, tárgyalja ezen indítványomat.

ELNÖK: Tisztelettel, a szavazás előtt annyit szeretnék elmondani, hogy ha és amennyiben ez a törvényjavaslat most itt napirendre kerül és a bizottság támogatja, akkor ebből a jövő héten kedden elfogadott törvény lehet, és azonnal hatályba léphet számtalan olyan technikai kérdés tekintetében, ami szerintem rendkívül fontos. Ezt az adalékot csak azért kívántam elmondani, hogy érezzük azt, hogy tulajdonképpen mi a sürgető ebben a kérdésben.

Kérdezem, a bizottság tagjai részéről kíván-e még valaki hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nem, kérdezem, ki támogatja a napirendre vételt. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta.

Szavazás a kiegészített napirend elfogadásáról

Volt tehát az eredeti hárompontos napirendünk, amely kiegészül a Papcsák Ferenc alelnök úr által előterjesztett törvényjavaslattal. Aki a módosított napirendet

elfogadja, kérem, kézfelemeléssel szavazzon! *(Szavazás.)* 8 igen. Ki az, aki ellene szavaz? *(Szavazás.)* Nincs ilyen. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 4 tartózkodás mellett a napirendet elfogadtuk.

Ígéretem szerint megadom a szót Szávay képviselő úrnak.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Csak egy kérdés, elnök úr, a napirend-módosító javaslatunk kapcsán, hogy amit elmondott, abból következik az, elnök úr, hogy tervezi, hogy kívánja még ezt a javaslatot az idei évben, azaz még a jövő héten adott esetben esedékes ülésünkre behozni, vagy ragaszkodik a 30 napnak a kivárásához és ezáltal az egész ügy két hónappal való eltolásához? Köszönöm.

ELNÖK: Képviselő úr, én nem ragaszkodom a 30 naphoz; nem tudom, hogy lesz-e még az idén bizottsági ülésünk. Én azon leszek, hogy a következő bizottsági ülésre ez bejöhessen. De tekintettel arra, hogy elképzelésem szerint a következő választásig - azt hiszem, a legautentikusabb személyek előtt nyilatkozom - három és fél évünk van hátra, gyakorlatilag semmit nem késünk le, ha januárban vagy februárban menne; ez az én véleményem. De én azt ígérem, hogy a lehetőséghez mértén a bizottság következő ülésére behozom. Legalábbis én napirendre fogom tűzni, aztán majd a bizottság eldönti, hogy napirendre veszi vagy sem.

Szavay képviselő úrnak adok szót.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, más ügyben. Elnézést kérek, másik bizottságban vagyok előterjesztő, átmegyek, de vissza fogok jönni. Elnézést kérek a vendégeinktől.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Szávay István kimegy a teremből.)* Még a jegyzőkönyv kedvéért el kell mondanom, hogy Vas Imre képviselő úr helyettesíti Vigh László képviselő urat, és ez a napirenddel kapcsolatos három szavazás alkalmával is már így volt.

a) A Nemzeti Választási Iroda elnökének beszámolója az Európai Parlament tagjainak 2014. május 25-én megtartott választásával kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról (B/331. szám)

b) A Nemzeti Választási Bizottság elnökének beszámolója a Nemzeti Választási Bizottság Európai Parlament tagjainak 2014. évi választásán végzett tevékenységéről (B/178. szám)

(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)

(Beszámolót tárgyaló bizottság)

Tisztelettel, ismét köszöntöm a megjelent vendégeinket. Én arra teszek indítványt, tekintettel arra, hogy bár tudom, hogy más-más szerv vezetése részéről, de mind a két beszámoló a 2014. évi európai parlamenti választásról szól, azt indítványozom a bizottságnak, hogy ezt a két beszámolót egy napirendi pontként, egy vitában, de önálló szavazás mellett tárgyaljuk meg. Kérdezem, hogy van-e ez ellen valakinek kifogása. *(Nincs ellenvetés.)* Nincs.

Elnézést, önkényesen, de az udvariasság okán döntöttem úgy, hogy Pálffy Ilona elnök asszonnyal kezdjük a sort. Tisztelettel köszöntöm, és az a kérésem, amennyiben ki kívánja egészíteni az írásban előterjesztett beszámolóját, akkor erre lehetőséget biztosítok.

Dr. Pálffy Ilona szóbeli kiegészítése

DR. PÁLFFY ILONA, a Nemzeti Választási Iroda elnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! 2014. május 25-én tartottuk az európai uniós választást. Miután a beszámoló már elég régen a honlapon van, nyilván önök is ismerik; nem szeretnék ezzel részletesen foglalkozni. Egy-két olyan dolgot említenék, ami nekünk nehézséget jelentett, és emiatt szeretnénk kérni, hogy ha esetleg majd törvénymódosításra kerül sor, akkor ebben támogassanak bennünket, a mi észrevételeinket.

Az a rendkívüli időszak volt ez, amikor fél év alatt négy választást kellett megtartani, teljesen új választási eljárási törvény alapján, és lényegében még ismerkedtünk az eljárási törvénnyel, ezzel egy időben a programokat folyamatosan kellett írni, közben pedig már hajtottuk végre a feladatokat. Az országgyűlési képviselő-választási és az uniós választási határidők is összefolytak, hiszen március elejétől már vezetni kellett az uniós parlamenti választás névjegyzékét, és úgy esett a határidő, hogy április 6-a előtt ki kellett volna küldenünk az értesítéseket a május 25-i választásokra. Ezt végül úgy sikerült megszervezni, hogy mindent elkészítettünk, a postánál ott volt letétben a 8 millió értesítő, és az április 6-át követő napon terítették országos szinten, azért, hogy ne zavarja meg a választópolgárokat, hogy kapnak egy újabb értesítőt, hogy mikor kell menni szavazni. Így is számos telefont kaptunk, hogy ők utólag kapták meg az értesítést, az országgyűlési képviselő-választás után. Ezzel csak azt akartam érzékelteni, hogy párhuzamosan végeztük a két feladatot már az utolsó időszakban.

Az, ami új volt, tehát lényegében az uniós parlamenti választás kevesebb nehézséget jelentett, mint az összes többi, hiszen itt nagyon kevés változás történt; anyagi jogi szempontból nem, eljárásjogi szempontból történtek változások; illetve anyagi jogi szempontból bevezetésre került a többes ajánlás. Ez az egyik olyan dolog, amit szeretnék megemlíteni, kifejezetten eljárásjogi szempontból. Ugyanis 37 jelölőszervezet jelentkezett be, végül a mi szerencsénkre ennyien nem gyűjtötték össze a szükséges 20 ezer ajánlást, de így is három nap alatt 265 ezer ajánlást kellett ellenőrizni a Nemzeti Választási Iroda munkatársainak. Hogy érzékeltessem, hogy ez mekkora feladat: két ember nyolc óra alatt összesen ezer ajánlást tud ellenőrizni; tehát egy számítógépen nyolc óra alatt ezer. Itt pedig 265 ezer ajánlást kellett ellenőrizni három nap alatt. Ezt csak két műszakban tudtuk megoldani, és több mint száz munkatárs dolgozott párosával, tehát száz gépen dolgozott kétszáz munkatárs.

Arra szeretném itt felhívni a figyelmet, hogy szeretnénk, ha ez a háromnapos feldolgozási határidő - ha sor kerül a választási eljárási törvény módosítására - legalább egy nappal hosszabb legyen. Itt most kifejezetten a Nemzeti Választási Irodáról beszélek, de ugyanez a probléma megvolt az országgyűlési képviselő-választásnál a jelöltek ellenőrzésénél, és ugyanilyen megterhelő feladat volt a helyi önkormányzati választásnál; az ajánlás-ellenőrzésre ez a három nap nagyon kevés.

A másik, amit nagyon fontosnak tartanánk, és ebben különböző civil szervezetek is tettek már javaslatot: mindenféle átjelentkezés, törlési kérelmek, névjegyzékbe vételi kérelem a választást megelőző péntek délután 16 óráig tehető meg. Az online és a levélben történő bejelentkezésekkel volt több probléma, ugyanis az utolsó pillanatban például olyan törlések is érkeztek, ami nem az illetékes választópolgártól vagy jelölttől származott, hanem kifejezetten visszaélészerűen kaptunk törlési kérelmeket. Plusz még ez az utolsó pillanatban való, nagyszámú kérelem beérkezése nehezítette a helyi választási irodák munkáját is, hiszen ez azt jelenti, hogy a névjegyzéket csak szombat hajnalra tudják zárni. Tehát itt mindenféleképpen szeretnénk javaslatot tenni arra, hogy ez a péntek délután 16 óra körülbelül öt nappal hátrébb tolódjon, tehát a választást megelőző ötödik napig

lehesen elsősorban online és levél útján kérelmet benyújtani. A személyes és levélbejelentkezést, úgy gondolom, még tudnánk is kezelni, csak a nagyszámú online bejelentést kevésbé.

Ez tehát az a két eljárási kérdés, ahol szeretnénk kérni a bizottság támogatását is majd, hogy ha leteszünk egy ilyen módosítási javaslatot a választási törvényt illetően, akkor ezt a tisztelt bizottság támogassa.

A bírsággal kapcsolatban: az uniós választás idejére már lecsökkent a kiszabandó bírság abban az esetben, ha az ajánlóleveket késve vagy nem adták el a gyűjtők, illetve jelölőszervezetek; ez lecsökkent 10 ezerre... (*Prof. Dr. Patyi András jelzésére:*) - akkor elnézést, itt még nem csökkent. Ettől függetlenül nagyon kevés, viszonylag kevés bírság kiszabására került sor. Az európai parlamenti képviselő-választáson 93 millió forint bírság került kiszabásra, szemben az országgyűlési képviselő-választással, amikor 1,9 milliárd forint bírságot kellett kiszabni. Feltehetően itt már a jelölőszervezetek megtanulták azt, hogy a határidőt be kell tartani, mert itt semmilyen kimentési lehetőség nincs. Ettől függetlenül a 93 millióból eddig 3 millió 700 ezer forintnyi bírság folyt be, tehát eléggé kevés. Itt is kellene majd valamilyen módosítással foglalkozni, tehát lehetővé kellene tenni, hogy esetleg méltányossági kérelem alapján el lehetne egyik-másik jelöltnél, jelölőszervezetnél tekinteni a bírság megfizetésétől, esetleg csökkenteni a bírság összegét vagy részletfizetést lehetne engedni. Erre sem a NAV-nak, sem a Választási Irodának nincs lehetősége, hogy bármilyen kérelmet teljesítsen, hanem csak annyi, hogy végre kellene hajtani, ami pedig láthatóan nem működik.

Van egy jó hírem is: 5 milliárd forintot terveztünk az uniós parlamenti választásra, és ebből 1 milliárd 86 milliót sikerült megtakarítani, tehát ennyivel kevesebb pénzt használtunk fel. Elsősorban a központi dologi kiadásoknál történt nagyobb összegű megtakarítás, különösen a nyomdaköltségeknél, ahol meg tudtuk azt engedni, hogy viszonylag kevesebb, tehát egypár százalékkal kevesebb szavazólapot gyártunk, mint amennyi választópolgár volt, hiszen várható volt, hogy nem fog mindenki elmenni, tehát 100 százalékosan nem fognak megjelenni a választópolgárok; továbbá egyfajta szavazólap volt országos szinten, és ez is csökkentette a kiadásokat.

Gyakorlatilag ennyit kívántam kiegészítésképpen elmondani.

Külföldön 7500-an szavaztak az uniós parlamenti választás során. Ez a duplája volt a 2010-esnek. Ami az előbb itt elhangzott, azzal kapcsolatban egyrészt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy tudomásom szerint februárban foglalkozik az Alkotmánybíróság azzal az alkotmányjogi panasszal, amelyet a külföldön tartózkodók szavazására vonatkozóan nyújtottak be. Másrészt pedig valóban vannak olyan földrészek, például Új-Zéland, ahol egyszerűen nincs olyan külképviselet, ahol szavazni lehetne, hanem el kell utazzanak Canberrába, mert csak ott van külképviselet. Itt tehát lehetne olyanon gondolkodni, hogy akár a levélszavazatok leadásánál is, például tiszteletbeli konzulok előtt is lehessen szavazni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most megkérem Patyi András professzor urat mint a Választási Bizottság elnökét, hogy amennyiben van kiegészítenivalója az előterjesztett írásbeli beszámolóhoz, szíveskedjen azt megtenni. Parancsoljon, professzor úr!

Prof. Dr. Patyi András szóbeli kiegészítése

PROF. DR. PATYI ANDRÁS, a Nemzeti Választási Bizottság elnöke: Nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! A bizottság

elnökének beszámolója új rendelkezése a törvénynek, hiszen a korábbi évtizedekben a bizottság számolt be a választáson elvégzett tevékenységéről; az új rendelkezés olyképpen fogalmaz, hogy a bizottság tevékenységéről az elnök számol be az Országgyűlésnek, tehát ez egy személyes beszámoló, amelyben arra törekedtem, hogy a megfelelő adatok, folyamatok, jogalkalmazói tapasztalatok bemutatása mellett a megítélesem szerint fontos vagy szükséges változások, változtatási javaslatok is megjelenjenek.

Arra szeretném a figyelmet felhívni, amire Pálffy Ilona elnök asszony is utalt, hogy fél év alatt három választási időponttal, tehát három szavazásnappal, de négy országos általános választást kellett lebonyolítani, hiszen április 6-a és október 12-e között féléves, hat hónapos időtartam húzódik, és ebben a választási időszakban kiemelt felelőssége és kiemelt munkaterhe volt a Nemzeti Választási Bizottságnak. Ezt a kiemelt munkaterhet továbbfokozta az a nehézség, hogy majdnem ötven napon keresztül még folyt az országgyűlési választás kampánya, illetve eljárási időszaka, de már megkezdődött a köztársasági elnök úr március 7-én tett kitűző határozata folytán az európai parlamenti választási időszak. Erre az összekapcsolódásra hadd hozzak két példát. Május 30-án állapítottuk meg az európai parlamenti választás listás szavazásának végeredményét, de a 25-i európai parlamenti szavazásnapon már az októberi országos nemzeti önkormányzati választásra való felkészülés jegyében iránymutatás kiadásáról döntöttünk, tehát már az európai parlamenti szavazásnapon az őszi választásra kellett fölkelni. Április 30-án, amikor a bizottság megállapította, jóváhagyta a Magyar Közlönyben közzeendő országgyűlési választásról szóló közleményét, aznap kellett döntést hozni az európai parlamenti szavazásnapal összefüggésben a politikai reklámműsoridő felosztása, illetve a szavazólap adattartalmának jóváhagyása tárgyában. Tehát összekapcsolódott, összeecsúszott a két választás. Ennek ellenére azt kell mondani, hogy az európai parlamenti választással összefüggő döntéshozatal jóval kisebb súllyal esett latba, mint az országgyűlési választással kapcsolatos munka. Ez alatt a kitűzéstől a jogerős eredményig tartó időszak alatt 952 határozatot hozott a Nemzeti Választási Bizottság, ebből 83 vonatkozott az európai parlamenti választásra, vagyis kevesebb, mint 9 százalék.

Két tapasztalatra szeretném felhívni a figyelmet, melyből az egyiket időközben az Országgyűlés már igyekezett orvosolni: ez a határidőben vissza nem hozott üres vagy kitöltött ajánlóívekkel összefüggő, vélelmezett objektív alapú felelősségen nyugvó bírság kérdése, amely eredetileg ívenként 51 ezer forint volt. Itt is azt tudom mondani, és bárki megkérdez engem - szoktak erről újságírók is kérdezni -, hogy a bírságot és az eredetileg igen magas összeget is indokoltnak tartom, ez ugyanis a választópolgárok személyes adataival való visszaélésre alkalmat, lehetőséget teremtő, szigorúan sorszámozott nyomtatvány. És ha összekapcsoljuk ezt a körülményt azzal, hogy a választási rendszer online felületén az itt szereplő adatok megadásával át lehet jelenteni valakit, át lehet valaki helyett jelentkezni, ki lehet őt jelenteni a nemzeti névjegyzékből vagy be lehet jelenteni a nemzeti névjegyzékbe, tehát meg lehet változtatni az ő választáson történő részvételével összefüggő jogi paramétereket, akkor ennek a retorzióval való sújtása igenis indokolt. De ez nem tudatosult a választási eljárás szereplőiben, nem tudták, nem eszerint alakították a magatartásukat, az aktivistáikat, segítőiket, támogatóikat, főleg a kisebb pártok nem így készítették fel, hogy ez egy rendkívül sok pénzbe kerülő papírdarab, és ezért országosan is az volt a tapasztalat, hogy az országgyűlési választás idején nem hozták vissza ezeket az íveket - van olyan párt, amelyik egyet sem adott vissza vagy nagyon keveset -, az európai parlamenti választáson ez az arány lecsökkent. Az Országgyűlés szerintem bölcsen döntött akkor, amikor megtartotta a bírságot, de annak a mértékét

ötödölte, tehát 10 ezer forintra csökkentette ívenként. Szerintem ennél kevesebb bírsággal fenyegetés már nem lenne indokolt.

A másik körülmény pedig az, hogy mind a három szavazásnap és mind a négy választás kapcsán a választási plakátok elhelyezésével összefüggésben a szabályok egyértelműségét csak egy először ingadozó kúriai gyakorlat biztosította; a Kúria is március első két hetében egymással ellentétes döntéseket hozott, majd jogegységi eljárás lefolytatása nélkül végül is az utóbbi álláspontját megerősítő határozatok kezdtek el megszületni a Kúrián. Mindez azt veti fel - most itt minden részlet meghatározása nélkül, a beszámoló is tartalmaz erre nézve álláspontot -, hogy a plakátelhelyezéssel kapcsolatban érdemes a szabályokat újragondolni, akkor, ha egyébként a választási eljárási törvényt majd az Országgyűlés módosítani kívánja.

Köszönöm szépen, ennyit kívántam elmondani. A beszámoló egyebekben önök előtt fekszik. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt megnyitnám a vitát, szeretném tájékoztatni a tisztelt bizottságot arról, hogy ha lehet, akkor nekünk e két beszámoló tekintetében érdemi döntést kell hozni, és az érdemi döntésről tájékoztatjuk az Országgyűlést. Amennyiben nem születik meg az érdemi döntés, van lehetőség arra a házszabály szerint, hogy a plenáris ülés elé tereljük a beszámolókat, és az Országgyűlés előtt ez megismétlésre kerüljön. Én mindenesetre a bizottsági titkársággal arra törekedtem, hogy a bizottság érdemben le tudja zárni ezt a vitát, helyesebben ezt a két beszámolóval kapcsolatos eljárást, ennek megfelelően lettek kiosztva az előterjesztett indítványok. Mindezt azért mondtam el, hogy ennek figyelembevételével kérem, hogy vegyenek részt a bizottság tagjai a vitában.

Most megnyitom az egységes vitát a két beszámoló fölött, tekintettel arra, hogy mind a kettő az európai parlamenti választásokról szól, azzal, hogy ha kérdés merül föl, akkor kérem a tisztelt képviselőt, azt is jelezze, hogy a Választási Bizottság elnökének vagy a Választási Iroda elnökének címzi-e a kérdést.

Ilyen előzmények után kérdezem, ki kíván hozzászólni. Papcsák Ferenc alelnök úrnak adok szót.

Hozzászólások, kérdések

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Elnök Úr! Engedjék meg, hogy először is megköszönjem az önök alá tartozó szervezeteknek, illetve önöknek is és a tagoknak, akik részt vettek ebben az óriási munkában, ennek az évnek a három választásában, és tevékenységükkel hozzájárultak ahhoz, hogy az új törvényi rendszerben, az új választási törvénynek megfelelően mindenhol és minden esetben szabályos és törvényes választások zajlottak le hazánkban. Azt gondolom, hogy ezek a választási törvények kiállták a próbát, ez egyértelműen bebizonyosodott, mind a szervezeti kultúra, minden más tekintetében; minden választásra jogosult személy leadhatta a szavazatát. Azt gondolom, ez nagyon fontos attribútum, amit szeretnék megerősíteni; tehát minden magyar választásra jogosult személy minden befolyásolástól mentesen leadhatta a szavazatát. Az a helyzet, hogy az Európai Unióban is vannak olyan tagállamok, ahol nem mindenütt sikerült, így például a legutóbbi romániai elnökválasztásoknak nagyon súlyos tapasztalatai voltak, hogy nagyon sokan nem tudták leadni a szavazatukat. Tehát Magyarország minden állampolgára, illetőleg választásra jogosult személy számára biztosította a szavazáson való megjelenés lehetőségét (*Apáti István: Azért nem mindenkinek!*), illetőleg az indulás lehetőségét is, de ez egy másik ága. Ez tehát, azt gondolom, nagyon fontos dolog, és nagyon

szépen köszönöm ezt a munkát a Fidesz parlamenti frakciója nevében. Mi támogatni fogjuk ennek a két jelentésnek az elfogadását.

Fontosnak tartom azoknak a javaslatoknak a megtételét, amelyeket elnök asszony idecitált. De én fölvetnék egy problémát is - természetesen nem eltérve a tárgytól; az európai parlamenti képviselő-választásról kellene beszélnem, de nem erről fogok most beszélni -, általános érvénnyel az újraszámolás kérdését, amiben a bírói gyakorlat eltérő, akár a saját, mondjuk úgy, általam felügyelt területi egységben, a zuglói önkormányzat területén és az önkormányzati választás kapcsán. Az egyik képviselői körzet esetében a bíróság úgy döntött, hogy elrendeli az újraszámolást, ugyanazon indokok alapján másik körzetben benyújtott indítvány alapján a bíróság pedig nem rendelte el. Úgy gondolom, ezt esetleg érdemes törvényi szinten szabályozni, hogy amennyiben - csak egy ötlet - a választással érintett bármely képviselőjelölt indítványozza megadott határidőn belül a szavazatok újraszámolását, akkor azt automatikusan rendeljék el. Meg lehet határozni a határidőt, mondjuk, 24 órán belül kezdeményezi bármely érintett személy, tehát aki képviselőjelöltként részt vett a szavazásban, akkor az ő kérelmére indokolás nélkül el kellene ezt rendelni. Esetlegesen érdemes megfontolni, hogy ezt építsük be urambocsá' garanciális elemként. És akkor innentől kezdve nincs vita, és nem a bíróság ügynevezett diszkrecionális jogkörére bízunk, hogy ha így dönt, akkor elrendeli, ha nem, akkor meg nem. Azt gondolom, ezt érdemes megfontolás tárgyává tenni.

A magunk részéről tehát elfogadjuk ezeket a beszámolókat, a későbbiekre pedig nagyon jó munkát kívánok önöknek, és áldott karácsonyt; adják át a munkatársaiknak is. Köszönöm szépen. *(Dr. Pálffy Ilona, Prof. Dr. Patyi András: Köszönjük szépen.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Annyit szeretnék csak megjegyzésképpen mondani, hogy az alelnök úr köszönetnyilvánítása mind a két határozati javaslat utolsó bekezdésében megfogalmazásra is került.

Bárándy Gergely képviselő úrnak adok szót.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Én még annyira sem térnék ki a törvény értékelésére, amennyire Papcsák képviselő úr kitért, mert akkor ezzel egy olyan utat nyitnánk meg, ami, azt gondolom, nem volna helyes most a beszámoló vitájakor. Ott nekem egészen más az álláspontom ahhoz képest, mint amit képviselőtársam elmondott; ugyanez vonatkozik egyébként a választási szervek struktúrájára, a tagok kiválasztási módjára, a mandátumok hosszára, s a többi, de én azt gondolom, hogy ez most nem ide tartozik, hanem most a beszámolókról kell vitát nyitni és beszélni.

Először is, az MSZP nevében is szeretnénk megköszönni, akárcsak Papcsák képviselő úr, a Választási Iroda és a Választási Bizottság munkatársainak azt a valóban nagy munkát, amit elvégeztek akár ennek a választásnak a kapcsán, akár a korábbi két általános választás kapcsán. Úgyhogy kérem elnök asszonyt és elnök urat is, hogy ezt a mi frakciónk nevében is tolmácsolják a tagok és a munkatársak felé.

Azt általánosságban tudjuk mondani - és hangsúlyozom, itt most a mostani választás során nyújtott teljesítményre és tevékenységre vonatkozik, amit mondom -, hogy pontosan és szakszerűen végezték a munkát a választási szervek, mind az elnök asszony által vezetett Választási Iroda, mind pedig az elnök úr által vezetett Nemzeti Választási Bizottság. Tehát mi a két beszámolót egyöntetűen támogatni fogjuk, a frakciónk részéről támogatást fog élvezni mindkét beszámoló.

Ami a javaslatokat illeti, erre én is szeretnék egypár szóval kitérni. Ez alapvetően nem az önök irányába szól, de mivel elnök asszony említette, hogy sikerült egymilliárd forintot megspórolni, az egy jó dolog. Szeretném csak említés szintjén itt az asztalra tenni, hogy szerintem ennél többet is meg lehetett volna spórolni abban az esetben, ha az országgyűlési választásokat és az európai parlamenti választásokat egy időben tartjuk meg. Ez komoly megtakarítást eredményezett volna az állampolgárok számára, és megjegyzem, nagyobb legitimációt az európai parlamenti képviselőknek, mint amit most élveznek.

A másik, ami a külképviseleti szavazást illeti, én örülök annak, hogy elnök asszony is fölvetette ezt; mi is számos problémát látunk e vonatkozásban. Én is azt gondolom - picit rácsatlakozva arra a javaslatra is, amit a Jobbik tett a mai bizottsági ülésen, és sajnos nem vettük föl az ülés napirendjére -, bizony nagyon nagy az eltérés a határon túli magyarokra vonatkozó - most hadd fogalmazzak egyszerűen és kevésbé szakszerűen - szabályozási rend és a tartósan külföldön tartózkodó, egyébként magyarországi lakcímmel rendelkező munkavállalókra vonatkozó szabályok között, már ami a szavazási lehetőségeket illeti. Úgy gondolom továbbra is, ahogy eddig is ezt gondoltuk, hogy ez nem indokolt, tehát az Országgyűlésnek mihamarabb lépnie kell, és megteremteni a méltányos és igazságos és nem utolsósorban az egyezményeknek és az Alaptörvény rendelkezéseinek és szellemiségének is megfelelő szavazási metódust azok számára is, akik egyébként külföldön tartósan munkát vállalnak és tartózkodnak. Ezt én is nagyon szorgalmaznám, örülök, hogy erre elnök asszony is külön kitért a beszámolóban.

Ami az egyéb javaslatokat illeti, amit elnök asszony megfogalmazott, azt a frakciónk meg fogja fontolni, és természetesen, hogyha szakmailag indokoltnak tartjuk mi is, akkor támogatni is tudjuk.

Ami az elnök úr által megfogalmazott javaslatokat illeti, megint csak azt tudom mondani, örömmel olvastam azt, hogy a többes ajánlási rendszert mint intézményt indokoltnak tartja elnök úr, illetve a Választási Bizottság felülvizsgálni. Magam is így látom; számos visszaélésre ad alapot és okot. Mi indítványoztuk ezt már az önkormányzati választás előtt is, hiszen éppen elnök úr korábbi beszámolójában is szerepelt az, hogy ez a többes ajánlási rendszer nem jó. Ehhez képest lebonyolítottunk még ilyen módon egy önkormányzati választást, ilyen módon egy európai parlamenti választást; minden alkalommal kiderül az, hogy ez nem megfelelő, nem jó. Én örülnék annak, hogyha a kormánytöbbség is belátná, hogy ez így van, revideálná az álláspontját, és törölnék ezt a lehetőséget a magyar jogrendszerből. Tudom, ismerem a kis pártoknak az aggályait ezzel kapcsolatban; akik nehezebben tudják összegyűjteni, úgy gondolják, hogy ez egy bizonyos hátrányt jelent az ő számukra az aláírásgyűjtést illetően. Akkor más metódust kell találni, amivel ezt a fajta problémát ki tudjuk küszöbölni, de ez a rendszer nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

Ami kérdésem volna elnök úrhoz. Alapvetően lehet arról beszélni, hogy a plakát elhelyezését tiltó szabályt még milyen módon és hova terjesszük ki, de a Kúriának volt egy döntése, amelyik a villanypóznákon - hogy egyszerűen fogalmazzak - engedélyezte ezeknek a plakátoknak a kihelyezését. Amit én helyesnek tartok, hiszen egy választási kampánynak nem feltétlenül arról kell szólnia, hogy kinek áll rendelkezésére nagyobb anyagi forrás - mindenki tudja természetesen, hogy ez jogszabályban rögzített, és azt is mindenki tudja, hogy ez a gyakorlatban néha másképp valósul meg -, szóval, kinek áll lehetőségében az, hogy óriásplakáthelyeket rendeljen, hogy különböző fizetett hirdetési felületeken hirdessen, és úgy gondolom, ez nem befolyásolhatja azt, hogy eredménnyel és eséllyel tudjanak indulni kisebb pártok is a választáson. Ez pedig azt jelenti, hogy lehetővé kell azt tenni, hogy a plakátjukat kihelyezhessék. Az tehát, hogy ez a kérdés a villanypóznákra vonatkozik-e

vagy nem, azt gondolom, furcsán hangzik, de központi jelentőségű és nagyon fontos kérdés. Úgyhogy ez lenne elnök úrhoz a kérdésem.

Egyébként pedig, amit mondtam, az vélemény, és még egyszer mondom, köszönjük szépen a választási szervek munkáját. Támogatjuk a beszámolókat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Apáti István képviselő úrnak.

APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Csatlakozva az előttem szólókhoz, a Jobbik nevében is köszönetemet fejezem ki mind az iroda, mind pedig a bizottság valamennyi munkatársa irányában a precíz és áldozatos munkavégzésért.

Patyi elnök úrhoz lenne kérdésem a javaslataival kapcsolatban. Az egyik valóban a többes ajánlás intézménye. Akkor ön mit javasol, elnök úr? Egy az egyben töröljük el a többes ajánlás intézményét, vagy az egy választópolgár–egy ajánlás elvét vezessük be? Ez ellenőrizhető-e, tehát a technikai feltételek adottak-e hozzá - mert talán ez így nem bonyolultabb -, hogy egy választópolgár valóban csak egyszer ajánlott-e? Vagy javasolja a régi kopogtatócédula-rendszer valamilyen 500-as, 750-es, 1000-es - ez már ehhez képest részletkérdés - limitben történő visszaállítását? Esetleg valamilyen negyedik javaslata van-e? Ez nagyon fontos egyébként, én is nagy érdeklődéssel figyeltem, csak így most kapásból, különösebb felkészülés nélkül felsoroltam négy variációt. Tehát én nagyon örülnék, szerintem mindannyian nagyon örülnének, ha konkrét javaslat vagy javaslatok érkeznének a tekintetben, hogy hogyan módosítsunk, mert egyébként teljesen komolytalan az egész. Az is felmerülhet - akkor ez az ötödik -, hogy egyáltalán ne is legyen semmilyen ajánlási rendszer, és aki nem tartozik a törvényben foglalt kizáró okok hatálya alá, az nyugodtan mérettethesse meg magát a választásokon. Mert ez az 500-as limit, és az, hogy minden választópolgár ajánlhat korlátlan mennyiségben, gyakorlatilag teljesen komolytalanná teszi az egész rendszert. Most vagy valóban olyan szabályokat állítunk fel, ami egyfajta előszűrő szerepet tölt be, egyfajta előzetes társadalmi támogatottsággal rendelkező jelöltek hagyunk csak elindulni, vagy az egészet úgy, ahogy van, hagyjuk, mert így felesleges, több százezres adminisztrációs terhet jelent. Teljesen egyetértek egyébként elnök asszonnyal, és szerintem - ha mégis ez a szabály így marad; szerintem ne maradjon így amúgy, de ha mégis így marad, akkor - nem csak plusz egy, hanem plusz iksz napra van szükség ilyen mennyiségű adat feldolgozásához.

Abban pedig teljesen egyetértek Bárándy Gergellyel, hogy ne szigorítsuk tovább a hirdetések, plakátok kihelyezését, tulajdonosi beleegyezések esetén főleg nem, legyen ez bármilyen építmény, nem feltétlenül csak villanyoszlop. Bár szerintem - ha egy kicsit viccelődhetek - ennek azért örülnek az emberek, mert legalább választások idején minden villanyoszlopon láttak legalább egy politikust. Ez szerintem kifejezetten pozitív és kellemes érzéseket vált ki néhány politika- és politikussellenes választópolgárban. De a fekete humorról csak ennyit. Szerintem ne tiltsuk ezt, mert a jelentősebb gazdasági háttérrel rendelkező pártok így is óriási fölényben vannak, sőt egyébként még nyitni kellene a magánterületeken, a tulajdonosok által adott hozzájárulás mellett felállított óriásplakátok lehetőségével is. Számos esetben találkozunk mi is azzal, hogy úgy tudunk valahogy versenyezni egyébként a kormánypártokkal, hogy magántulajdonú földterületeken vagy belterületi ingatlanokon, telkeken hozzájárulnak a tulajdonosok, hogy a kerítésre, a saját házfalára vagy egyébként egy állványzatra, akár fa-, akár valamilyen könnyűszerkezetes állványzatra óriásplakátokat helyezünk el. Ez lényegesen olcsóbb, mint ha óriásplakáthelyeket vásárolunk. Úgyhogy szerintem itt az esélyegyenlőség

érdekében is nyitni kellene; azt pedig végképp nem kellene kizárni, hogy a tulajdonosok hozzájárulása esetén működőképes legyen ez a hirdetési forma.

Másrészt pedig kérdezem a lebonyolítás szempontjából az önök véleményét. Belátható időn belül nem kell azzal számolni, hogy egy évre három választás fog esni, de arra számítani kell, hogy jelen jogszabályi környezetben az önkormányzati és az EP-választások ugyanarra az évre fognak esni, lévén mind a kettőnek öt év a ciklusa. A lebonyolítás szempontjából támogatnák-e, hogy akkor legalább ez történjen meg egyugyanazon napon? Tehát adott esetben akár 2019-ben, akár 2024-ben és azt követően az önkormányzatra és az EP-választásokra ugyanazon a napon kerüljön sor? Mert egyébként valóban, ez egy közéleti megoldás lenne, ugyanis tudjuk, hogy az országgyűlési választáson a legmagasabb az állampolgárok részvételi hajlandósága, az önkormányzati a második a sorban, és messze lemaradva az EP-választás a harmadik. Tehát legalább egy közepesen erős legitimációt adjunk már, ha már teljes egészében nem is tudunk az EP-képviselőknek! Mert az valóban méltatlan, hogy 30 százalék alatti - és ki tudja, lehet, hogy ez még 20 százalék alá is fog menni a jövőben - részvételi arány mellett választunk EP-képviselőket. Egyrészt megfontolásra ajánlom akár már 2019-re is az önkormányzati és az EP-választások azonos időpontban való lebonyolítását. Kérdezem tehát ezzel kapcsolatban a véleményüket.

És azzal kapcsolatban is kíváncsi vagyok a véleményükre, és egyúttal itt vitatkoznék Papcsák Ferencsel, sőt kifejezetten nagyon nem értek vele egyet, hogy egyenlő feltételekkel járulhattak a választók az urnákhoz: ez az országgyűlésin különösen nem volt igaz, és ott volt egyébként a legsúlyosabb következménye. Amit elmondott Bárándy Gergely, az úgy igaz, ahogy elmondta, csak éppen a kormányzásuk idején ők sem nagyon akartak ezzel foglalkozni. Nevezetesen a gazdasági, megélhetési okokból külföldre kényszerült, magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező választópolgárok nem szavazhattak levélben. Az csak egy rész megoldás, amit az elnök asszony mondott, hogy tiszteletbeli konzulokhoz is lehessen delegálni ilyen lehetőséget, tehát ott is lehessen szavazni. Ez egy fokkal már jobb, mint a mostani helyzet, de a levélben való szavazás lehetőségét is biztosítani kell. Ezzel kapcsolatban is kíváncsi lennék az önök álláspontjára. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Teleki képviselő úrnak adok szót.

TELEKI LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Az ajánlóivekről szó esett itt professzor úr részéről, azok összegszerű megállapításáról, amit én is fontosnak tartok, hogy maradjon az összeg. Viszont én eléggé aggályosnak tartom az ajánlívnek ezt a használatát. A gyakorlati tapasztalat az volt, hogy amikor többen aláírták - ha jól emlékszem, nyolc személy írhatott alá egy-egy ilyen ívet -, a negyedik-ötödik már föltette a kérdést, hogy ő is aláírta, meg ő is; merthogy látta az előtte lévő aláírásokat, hogy kik voltak fönt az ajánlívben. Ezért tehát én úgy gondolom, hogy adatvédelmi szempontokat mindenképpen sért ez a dolog. Én úgy próbáltam meg ezt kezelni, hogy családonként három-négy főt tettem föl a listára, és új ívet nyitottam meg, mert nem tudtam másképp kezelni ezt a problémát. De azt gondolom, ezt mindenképpen kell a törvényhozóknak is kezelni, illetve úgy gondolom, hogy a Választási Bizottság vagy az Iroda véleménye nagyon fontos lenne, hogy mit szól ehhez. Mert én azt láttam a gyakorlatban, hogy nagyon sokan nem szerették azt, hogy mások neve mellé odakerült az ő nevük. Úgyhogy én azt gondolom, ezzel a kérdéssel mindenképpen foglalkozni kell majd, hogy ez ne így történjen. De egyébként nemcsak az európai uniós választásoknál, hanem mindegyik választásnál igaz volt ez.

Azt kérdezném tehát a bizottság elnökétől, professzor úrtól, illetve az elnök asszonytól is, hogy a gyakorlatban, illetve adatvédelmi szempontokból ez rendben van-e. Köszönöm.

ELNÖK: Kérdezem, további kérdés fölmerült-e. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem. Megadom válaszra a szót. Tessék parancsolni!

Válaszok, reflexiók

DR. PÁLFFY ILONA, a Nemzeti Választási Iroda elnöke: Köszönöm szépen. Ezzel az utolsóval kezdeném. Az ajánlóívekkel kapcsolatban valóban voltak észrevételek és jelzések választópolgárok részéről, azonban az adatvédelmi biztos úr ezt nem tartotta aggályosnak. Tehát adatvédelmi szempontból ő elfogadhatónak tartotta. De jellemző módon nagyon sokan alkalmazták ezt a módszert, amit képviselő úr is mondott, hogy egy-két ajánlás volt egy oldalon. Tehát lehet, hogy ezen lehetne úgy változtatni, hogy kevesebb sor legyen egy ajánlóíven, ha marad ez az ajánlóíves megoldás.

Az, hogy az önkormányzati választások és a nemzetiségi, illetve európai parlamenti választások egy időben legyenek-e vagy sem, tulajdonképpen mind a kettőnek vagy előnye és van hátránya. *(Szávay István visszatér a terembe.)* Ahogy Bárándy képviselő úr mondta, nyilván kevesebb pénzbe került volna, ha együtt van a két választás, ugyanakkor arra gondolni kell, hogy a több mint tízezer szavazatszámoló bizottságnak a feladata sokkalta bonyolultabb lenne. Tehát nem egy névjegyzékkel dolgoznak, hanem kettővel. Sőt, úgy szól a választási eljárási törvény, hogy a következő választásnál nem lesznek külön nemzetiségi szavazóköri, hanem azok is ott lesznek az önkormányzatnál; ez azt jelenti, hogy lesz olyan szavazóköri, ahol tíz-tizenkétfajta nemzetiségi névjegyzék lesz, plusz az önkormányzati névjegyzék, és ha az európai parlamenti választás is egy időben lenne, akkor ez egy következő névjegyzék lenne. Egészen más egyébként a választójogosultaknak a köre is az uniós választásnál, más az önkormányzatnál és más a nemzetiséginél. Tehát lehet, hogy ez a megjelenési arányt javítaná, ugyanakkor rettenetesen bonyolulttá tenné, és emiatt pedig lehet, hogy sokkal több támadás lenne legitimitás szempontjából, hogy összekevernék jobban a szavazólapokat a szavazatszámoló bizottságok. Tehát mindkét variációnak van előnye és hátránya.

Én egyébként, ismervé a szavazatszámoló bizottságok és jegyzőkönyvvezetők munkáját, ami nagyon jó, de egész nap megfeszítetten csinálni, én inkább a különválasztásnak vagyok a híve, még akkor is, ha emiatt kevesebben jelennek meg egyik vagy másik választáson. Egyébként nemcsak nálunk volt ilyen kevés a megjelenési arány, hiszen Európa-szerte elég kevesen jelentek meg az uniós parlamenti választásokon.

A levélben szavazás, illetve a külföldi szavazás, úgy gondolom, ez abszolút politikai kérdés. Ezt önknek itt kell eldönteni majd a parlamentben, hogy hogyan történjenek a választások. Kétségtelen, hogy abban az esetben, ha a külföldön dolgozók levélben szavazását meg szeretnék oldani, akkor tudomásul kell venni, hogy azt meg kell előznie egy előzetes regisztrációnak, hiszen abban az esetben lehet csak kiküldeni meghatározott címre egy levélcsomagot, ha van egy regisztráció. És általában, ahol szavaznak levélben is a külföldön dolgozók, ott megtartják továbbra is a külképviseleteken is a szavazási lehetőséget, hiszen van, aki ad hoc utazik ki, tehát egy-két nappal a választás előtt, akkor a számukra a külképviseleten lehetne ezt biztosítani. Ez nagyobb garanciát jelentene, mint ha itthon kikérné a borítékot két nappal a választás előtt, azzal, hogy nem lesz itthon a választás napján, bedobja a borítékot, és utána esetleg ki sem utazik. Például a finnek azért nem vezették be a

külföldön dolgozóknak a levélszavazását, mert ilyen jellegű visszaélésektől félték. Azt is tudni kell, hogy itt azért nagyon sok garanciát kell biztosítani, hogy ne az legyen, hogy Magyarországról ki sem teszi a lábát valaki, de azt mondja, hogy ő levélben szeretne szavazni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Professzor úrnak adok lehetőséget.

PROF. DR. PATYI ANDRÁS, a Nemzeti Választási Bizottság elnöke: Köszönöm én is a szót. A plakátelhelyezéssel összefüggésben föltett kérdésre azt szeretném válaszolni, meg egyáltalán általánosságban azt szeretném mondani, hogy a beszámolómban problémafelvetéseket és a jogalkotás számára ezen problémák megítéléséhez szempontokat kívántam nyújtani. Én szeretnék vigyázni arra, hogy ezek a jogalkalmazói tapasztalatok ne lépjék át a politikai mérlegelés határát, mely az országgyűlési képviselők, bizottságok, illetve az Országgyűlés plénuma kezébe van letéve. Tehát amikor én azt vettem föl, hogy a többes ajánlás kérdését érdemes lenne újra mérlegelni vagy megfontolni, majd ezt követően az Országgyűlés a többes ajánlás rendszerét bevezette a helyi választásokon is, ott, ahol korábban ez nem volt meg, én ezzel tudomásul vettem, hogy az Országgyűlés másképpen mérlegelte az ezzel összefüggő szempontokat, és fontosabbnak tartotta azokat az előnyöket, amelyek a többes ajánlásból fakadnak, mint a hátrányokat, amelyek ehhez köthetők. Ez tulajdonképpen az Országgyűlésnek egy üzenete is arra nézve, hogy a választási szervek oldják meg, gondozzák, kezeljék a felmerülő nehézségeket.

A személyes álláspontom mindössze annyi, ami le van írva, tehát hogy az ajánlás rendszerén belül a többes ajánlást, tehát azt, hogy egy választópolgárnak több különböző szervezet vagy jelölt irányában áll fenn az ajánlás joga, ezt kellene újra mérlegelni, megszüntetni és az egy választópolgár–egy ajánlás elvét bevezetni. Az országgyűlési választások idején, sőt az önkormányzati idején is az Európa Tanács ellenőrei vagy riportőrei jártak a Választási Bizottságnál, és értékelték, felderítették a magyar választójogi szabályozást. Meglepetéssel nyugtázták azt, hogy Magyarországon mennyire könnyű jelöltet állítani; tehát 500 érvényes ajánlás kell hozzá, úgy, hogy többes ajánlás van, és az országgyűlési választásokon még pénzügyi támogatásban is részesül a jelölt; ez az EP-választáson nem így volt természetesen. Tehát az Európa Tanács riportőre is könnyűnek vagy könnyen teljesíthetőnek tekintette a jelöltállítás, az ajánlásgyűjtés feltételeit.

Én tehát mindössze annyit vettem föl és most is azt vetem föl, az egy választópolgár–egy ajánlás szabályát, ami a helyi választásokon így volt a megváltoztatásig, azt lenne érdemes újra megfontolni. Már csak azért is, amit a beszámolómban is írtam, hogy mind az országos, mind a jelen tárgyalás alapját képező európai parlamenti választáson is megfigyelhető volt, hogy volt olyan jelölőszervezet, amelyik annyi szavazatot sem tudott összegyűjteni, ahány érvényes ajánlást leadott, és e pártok támogatása egyébként is a fél százalék körül vagy alatt mozog. Ezzel próbáltam azt az önök, illetve az Országgyűlés plénuma felé jelezni, hogy a többes ajánlásban rejlő támogatást nem tudták ezek a jelölőszervezetek kihasználni.

A plakátelhelyezéssel összefüggésben egy nem ennyire kiterjedt kérdést vettem föl vagy javasoltam, mindössze azt szerettem volna jelezni, hogy vannak olyan építmények, amelyek nem épületek, mégis van kerítésük, meg van faluk, és el lehet rajtuk helyezni a plakátot, a tulajdonosok hozzájárulása nélkül, és a tulajdonhoz való jog, az azzal összefüggő részjogosultságok ugyanúgy alkotmányos alapjogként szerepelnek az Alaptörvényben, mint a választáson való részvétel joga. Nem vonatkozik ez a javaslat a vonalas létesítménynek tekinthető közutak tartozékaként fölállított lámpaoszlopokra, tehát ez a javaslat inkább a hidak, felüljárók, távközlési

létesítmények, tornyok, tehát a nem épület, nem lakóépület, nem intézményi épület jellegű építményekre vonatkozik. Megítélésem szerint is a választási időszakban a polgároknak el kell tudni viselni azt, hogy a közvilágítási oszlopokon, amelyek egyébként közterületen vannak, a közterület részei, a közvagyon részei, megjelennek a választási plakátok. Azt itt most röviden megjegyzem, hogy érdemes lenne valamilyen szabállyal egyensúlyba hozni vagy tisztázni, hogy ezeknek az oszlopoknak vannak üzemeltetői, valamilyen rendezett módon történjen meg ez a plakátkihelyezés. Tehát az én felvetésem egy sokkal szűkebb körre vonatkozott, ilyen tág körben én ezt nem vettem föl, hogy a több millió lámpaoszlopra is tilos legyen. Az egy természetes része a kampánynak szerintem is.

Még két kérdés volt, az egyik, hogy öt év múlva egy időpontban legyen a két választás. Az Alaptörvény 35. cikk (2) bekezdésében jelenleg ötödik év októberre jelöli ki, tehát ez mindenféleképpen alkotmányozási kérdést jelentene. De gondolom, meg tudom is, hogy nem azt várják tőlünk, hogy mi alkotmányozási kérdést vagy szempontot értékeljünk. Én egyetértek Pálffy Ilona elnök asszonnyal abban, hogy az egy napon tartott két különböző választás sokkal több végrehajtási, szervezési és technikai nehézséget tartalmaz, és ezek olyan nehézségek, amelyek a választópolgárok joggyakorlására, alapvető jogaik gyakorlására jobban kihatnak, mint amennyi előnyt hordoz az - bocsánat, hogy ezt mondom -, hogy adott esetben a költségvetés meg tud spórolni néhány milliárd forintot. Az nagyon sok pénz, amennyibe egy választás kerül, természetesen, de nagyon sok bajt lehet azzal okozni, hogy több névjegyzéket kell vezetni, egyiknél van regisztráció, másiknál nincs - a nemzetiséginél van regisztráció, az európai parlamentinél nincs -, más szintű választási bizottságok működnek. Tehát ha külön hónapokban tartja a választásokat az ország, akkor szerintem helyesebben jár el.

Arról, hogy az európai parlamenti választásokon ennyire alacsony a részvétel, azt hiszem, nem annyira a magyar politikusok meg a magyar döntéshozók tehetnek, inkább az Európai Parlament teljesítménye meg a népszerűsége, meg az európai ügyek ismertsége az, ami a polgárokat távol tartja ilyenkor az urnától. Bár ezzel a 28,97, tehát majdnem 30 százalékos részvétellel alulról hatodikok vagyunk az Európai Unió tagállamai között, tehát szerintem olyan nagyon nem kell vele szégyenkezni. Ez persze jóval alacsonyabb, mint az országos, de nem sokkal alacsonyabb, mint az önkormányzatnak az országos átlaga. Ez tehát az Unió parlamentjének a teljesítményén és az Unió szerveinek a teljesítményén múlik, hiszen ha egy trendszámítást nézünk, hogy az első közvetlen EP-választás '79-ben volt, volt olyan ország, ez Luxemburg, ahol 97 százalékos volt a részvétel, de általában 70 százalék fölött volt a részvétel, és azokban az országokban is meredeken zuhan a részvételi arány, ahol egyébként ez eredetileg magas volt. A közép- és kelet-európai új tagállamokban pedig eleve alacsony volt a részvétel, és még alacsonyabb lett; ezekben az országokban az Uniónak és szerveinek a presztízse vagy ismertsége nem túl magas.

Az ajánlóívek kapcsán: hozzám, illetve a Nemzeti Választási Bizottsághoz panasz vagy ügy, ilyen típusú panasz vagy ügy, hogy a már aláírt választópolgárok adatait megismerik a később aláírók, és ez valamilyen gondot jelent, nem futott be, nem tárgyaltunk ilyen ügyet. De ez nem jelenti azt, hogy ez ne lenne probléma. Tehát az ajánlóívben, amely nyolc választópolgár adatát is képes tartalmazni, benne van ez az adatkezelési, adatmegismerési problémakör. De én úgy gondolom, ez is inkább a politikai döntéshozó mérlegelésének asztalára tartozik, hogy ezt a rendszert alkalmazza, vagy pedig visszatér a kopogtatócédulára. Látom, hogy itt tapasztalt politikusok ülnek, akik már a kopogtatócédulás rendszerben is gyűjtöttek ajánlásokat. Annak is megvoltak az árnyoldalai; én ezt annak idején még kerületi jegyzőként a frontvonalból nézhettem végig. Tehát bizonyos, az ajánlócédulával összefüggő hibákat

kiküszöböl az ív, de ilyeneket, mint például ez, újabbakat okoz. Remélem, hogy a következő nagy választásoknak már egy kicsit korrigált rendszerrel vágunk neki.

Nagyon szépen köszönöm, hogy hosszú válaszomat türelemmel fogadták. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szávay István képviselő úrnak adok szót.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, és elnézést még egyszer, hogy nem hallgathattam végig. Egyetlen megjegyzést legyen szabad csak tennem.

Kulcsfontosságúnak tartom azt, amit elnök asszony mondott - erre szeretnék most ráerősíteni - azzal kapcsolatban, hogy a külföldön tartózkodók szavazásának a megkönnyítését, akár a levélszavazás útján, elnök asszony politikai kérdésnek nevezte. Illetve amit mondott, számomra az derül ki, hogy ennek egyébként a jogi és a technikai feltételei is adott esetben akkor megteremthetőek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a vendégeinket, kíván-e még valamelyikük reagálni. *(Jelzésre:)* Nem. Akkor határozathozatal következik.

Határozathozatalok a beszámoló elfogadásáról

Tisztelt Bizottság! Kérem, hogy először a Nemzeti Választási Iroda elnökének beszámolójáról szavazzon a tisztelt bizottság. Kérdezem a bizottságot, ki támogatja ennek a beszámolóknak az elfogadását. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatta. Ezt fogjuk bejelenteni az Országgyűlésnek.

Most pedig a Nemzeti Választási Bizottság elnökének beszámolójáról kérek bizottsági döntést. Kérdezem a bizottságot, ki támogatja a beszámoló elfogadását. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy ezt is egyhangúlag fogadta el az Igazságügyi bizottság.

Nagyon szépen köszönöm, és szeretném hangsúlyozni, hogy a határozatokat meg fogjuk küldeni úgy az iroda elnök asszonyának, mint a bizottság elnök urának. Szeretném fölhívni a figyelmet, hogy az indokolás utolsó bekezdése tartalmazza a bizottság nevében is a köszönetnyilvánítást. Nagyon szépen köszönöm, és még egyszer elnézést kérek a késedelemért.

Egy perc technikai szünetet rendelék el. *(Rövid szünet. - Dr. Pálffy Ilona és Prof. Dr. Patyi András távoznak az ülésről.)*

Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosítása a polgármesterek illetményének megállapításával kapcsolatban címmel benyújtott T/1963. számú törvényjavaslat

Tisztelt Bizottság! Folytatjuk munkánkat. Következik az elfogadott napirend 2. pontja: döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről. Ez egyszer már volt a bizottság előtt: Boldog István képviselő úr előterjesztése a polgármesteri illetményekkel kapcsolatban. Akkor levettük napirendről, most ismét napirenden van.

Kérdezem a bizottság tagjait, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)*

Döntés a tárgysorozatba vételről

Amennyiben nincs hozzászóló, kérdezem a bizottságot, tárgysorozatba veszi-e a T/1963. számú törvényjavaslatot. Aki támogatja, kérem, kézfelemeléssel szavazzon! *(Szavazás.)* Ez 6 igen. Ki van ellene? *(Szavazás. - Nincs ilyen.)* Ki tartózkodott?

(Szavazás.) Ez 6 tartózkodás. Megállapítom, hogy 6 igen szavazat és 6 tartózkodás mellett a bizottság nem vette tárgysorozatba az indítványt.

**Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat
(Döntés bizottsági önálló indítvány benyújtásáról)**

Tisztelt Bizottság! Következik az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat, ahol nem csak az a kérdés, hogy tárgysorozatba kell vennie a bizottságnak, hanem az a kérés, hogy a bizottság nyújtsa be ezt a törvényjavaslatot. Erről egységes vitát bonyolítunk le, jó? *(Nincs ellenvetés.)*

Ki kíván hozzászólni a törvényjavaslathoz? Megadom a szót Papcsák Ferenc alelnök úrnak.

Dr. Papcsák Ferenc szóbeli kiegészítése

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény módosítására teszünk indítványt. A törvénynek a képviselőkre vonatkozó költségelszámolásával, illetőleg a költségkeretek felhasználásával összefüggésben az elmúlt időszakban több, mondjuk úgy, hogy személyes tapasztalat merült fel, amelyek indokoltá, illetőleg indokolhatóvá teszik a törvényjavaslat pontosítását, korrekcióját, és úgynevezett racionális igények merültek vagy merülhettek fel a költségelszámolások tekintetében.

Nagyon fontos még rögzíteni, hogy a költségkeret, az egyes képviselőknél szánt költségkeret nem változik, nem változhat meg, tehát az összeg ugyanaz, emelésről nincs szó. Csak és kizárólag a meglévő pénzügyi keretek között mozogva történik a törvény módosítása, illetve ennek a benyújtása.

Kérem tisztelettel, hogy a frakciókkal egyeztetett törvényjavaslatot a bizottság támogassa. Tudomásom szerint a benyújtott javaslattal minden frakció egyetért, és így módon egyfajta konszenzus jött létre a törvény módosítása tekintetében.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szávay István képviselő úrnak adok szót.

Hozzászólások

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Azért nem egészen van minden kérdésben teljes egyetértés, képviselő úr, ezt elmondtuk az ezzel kapcsolatos tárgyalásokon is, de szeretném itt is megkérdezni. *(Dr. Papcsák Ferenc, fölmutatva egy papírlapot: A Jobbiktól kaptunk levelet! - Apáti István: Egy fontos dolog van, figyeljete!)* Ez pedig az - és erre nem kaptunk egyébként racionális magyarázatot, és jogilag meg lehetne tenni ezzel kapcsolatban még a szükséges, más jellegű módosításokat, ha erre szükség van -, ez pedig az, hogy miért kell kizárni, illetve miért kell egyértelművé tenni azt, hogy képviselő irodát csak Magyarország területén bérelhet.

Ezt nyilvánvalóan nem véletlenül kérdezem, én ugyanis szeretnék vagy szerettem volna képviselői irodát nyitni határon túl, annál is inkább, mivelhogy határon túl magyar választópolgárok vannak. Ha arról beszélünk, mint ahogy elhangzott a MÁÉRT-on meg a KMKF-en, hogy ez összmagyar parlament, ez a parlament minden magyart képvisel, az én képviselői munkám egyébként - nyilvánvalóan a képviselők 95 százalékának nem, az enyémnek konkrétan igen - kifejezetten a külhoni magyarokhoz kapcsolódik, magyar állampolgárokhoz, akkor nem nagyon értem, miért nincs akkor lehetőségem erre a kapcsolattartásra. Fel is lehet ezt úgy fogni, hogy ez az én választókerületem, mint ahogy egyébként valójában igen.

Körbefutottuk mi ezt a dolgot. Jogilag nem nagyon látjuk az akadályát, de ha képviselő úr tud valamit mondani ezzel kapcsolatban, akkor arra kíváncsi lennék. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Apáti képviselő úrnak adok szót.

APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Nekem lenne néhány praktikus ötletem, és szerintem sokkal jobb, ha a fideszes képviselők vagy Papcsák úr nyújtja be - a miénket úgyis leszavazzák valamilyen oknál fogva -, de tényleg racionális szempontokat ajánlok megfontolásra.

A parkolási bérletnél az üzemanyagkártya, az egyedi parkolásnál pedig a mobiltelefon szabályanyagában kerül elő a probléma. Szerintem sokkal egyszerűbb lenne, ha az Országgyűlés Hivatalától kapott képviselői parkolói kártya látható helyen való elhelyezése eleve díjmentesítené az egészet; nem generálnánk egy felesleges pluszkiadást, és nem terhelnénk vele az üzemanyagkártyát vagy a mobiltelefonkeretet. Egy körlevelet, utasítást kellene kiadni valamennyi közterületesnek - ez nyilván, ha úgy tetszik, egy technikai probléma -, hogy akkor ne szabjanak ki bírságot, vagy az elindult eljárások megszüntethetők. Szerintem ezt technikailag le tudjuk bonyolítani. És akkor sokkal inkább eladható a közvélemény, a választópolgárok felé is, hogy nem az van, hogy na, ezek már ezt is ebből fizetik, hanem kiteszük azt a kártyát, amit kiteszünk itt az Irodaház előtt is, az ország bármelyik pontján, ahol egyáltalán parkolási díjat szednek - ugye, elég sok ilyen hely van -, és akkor ez önmagában díjmentesíti egyébként a parkolást. Szerintem ez sokkal ésszerűbb lenne.

De van még egyéb fontos szempont is. Javasolnám, mint ahogy itt nagyon helyesen nyit a javaslat az üzemanyagkártyával - a keretösszeget nem emelve, ez nagyon fontos -, a keretösszeg érintetlenül hagyása mellett az autópályadíj, útdíj megfizetése irányába. Tekintettel arra, legalábbis ez a személyes tapasztalatom, hiszen én közel 300 kilométerre lakom a fővárostól, tehát elég veretes tapasztalataim vannak autóhasználatban, és igencsak közelíti az 5 ezer kilométert a havi megtett út (*Dr. Vitányi István: Az enyém is.*) - tehát igencsak igénybe van véve az autó -, hogy a gépjármű rendeltetészerű használatával járó, MOL-kutakon, csak és kizárólag a MOL-kutakon való levásárlást lehetővé tenni - gyakorlatilag az állam egyik zsebéből a másikba teszi a pénzt egyébként -, anyagvásárlásra is lehessen fordítani. Nem étel, nem ital, nem autómosás, tehát nem autókozmetika, meg ehhez hasonló luxusigények, hanem a gépjármű rendeltetészerű használatával, természetes kopásával járó, MOL-kutakon kielégíthető anyagszükséglet megvásárlására. Egyszerű, mert akkor hamarabb kimerül a kártya. Mire gondolok? Például kenőolaj, motorolaj, szűrők, s a többi. Na most, hamarabb kimerül a keret, hamarabb kényszerül a képviselő arra, hogy saját pénzén vásároljon. Ezt viszont most kellene, egy füst alatt rendezni. És autókereskedésekben nem. Tehát nem arra gondoltam, hogy a Bárdinál meg a Unixnál használjuk a kártyákat, csak és kizárólag arra, amelyek az adott MOL-kút kínálatában szerepelnek, kizárva az ételfogyasztást.

Ez egyébként egy technikai dolog: a kártya bal alsó sarkán van beállítva, hogy mire költhető a kártyán lévő pénz. Most az enyémen úgy van beállítva, hogy alap és prémium üzemanyagra, tehát alap dízel, prémium dízel, 95-ös és 100-as benzin. Az ottani technikai beállítás kérdése csak, hogy akkor az autópálya-matrica mellett, mondjuk, ilyen természetes használattal járó anyagvásárlásra is fordítható legyen. Azt javaslom, hogy ezt most fontoljuk meg, mert nem jó ezt a kérdést a jellege miatt havonta vagy félévente újra megnyitni.

És azt is fontoljuk meg, hogy mint ahogy az irodakeretet föl lehet ajánlani a frakciók működési keretének javára, ha esetleg van halmazat az üzemanyagkártyán,

akkor esetleg ezt is a frakció működési keretébe át lehessen csoportosítani, a képviselő döntése alapján. Tehát nem automatic, hanem akkor, ha a képviselő úgy gondolja, hogy esetleg halmazat van a kártyáján, és ebben az esetben úgy gondolja, hogy ezzel a frakciójának a működési keretét akarja gyarapítani. Ez sem okoz többletkiadást, tehát nem kerül többre az adófizetőknek, de az esetlegesen felhalmozott és talán soha fel nem használt keretet föl tudja használni a frakció. Szerintem legyen szabad felhasználású normatíva - lehet kötött is, ez már részletkérdés.

És ami nagyon fontos az irodánál. Jelen pillanatban elég jelentős irodakeret-halmozódás van; van, aki vagy még nem nyitott irodát, vagy ha egy vagy két irodát nyitott is, még elég jelentős a kihasználatlan keret, és az havonta halmozódik. Engem az Országgyűlés Hivatala kérdésekre arról tájékoztatott, hogy a felhalmozott keret - még a módosítás beadása előtt is ez volt a gyakorlat - felajánlható a képviselő döntése alapján a frakciónak, de ezt az összeget csak a fő irodán túli irodák berendezésére, irodabútorral és informatikai eszközökkel való berendezésére, felszerelésére lehet használni, új irodák nyitására nem. Szerintem ez egy felesleges tiltás, ugyanis megint nem megyünk túl a keretösszezen - mert jelen pillanatban mi a helyzet? A fő irodát berendezik a 370 ezres havi kereten túl, irodabútorral, informatikával. A keret terhére a fő irodán túl is lehet kisebb alirodákat nyitni, szerte az országban, illetőleg remélhetőleg a határon túl; még így is van jelentős kerethalmozás, de a felhalmozott keretet csak a fő irodán túli alirodák berendezésére lehet használni. Miért? Ha egy képviselő úgy gondolkozik, hogy mondjuk, a ciklus közepéig hagy egyfajta hézagot, ott keletkezik egy halmazat, felajánlja a frakciónak, és a frakció - nyilván ésszerűen gazdálkodva - miért ne nyithatna, mondjuk, a ciklus második felében vagy akármilyen dátumtól kezdődően újabb és újabb irodákat? Egy kicsit legalább földobnánk, föllendítenénk az ingatlanpiacot. Egyébként kistelepüléseken meglehetősen nyomott áron lehet amúgy irodákhoz jutni. Ez is egy ésszerű javaslat lenne szerintem.

Tehát ne vigyünk bele ilyen felesleges technikai tiltásokat, mert egy év múlva majd megint jönni fogunk, és mindig fölkararjuk az állóvizet, és mindig azzal kell majd szembesülni, hogy na, ezek már megint a maguk javára próbálnak eltérni, holott a lényeg itt sem változna: a keretösszezen belül gazdálkodnánk.

És amit javasolnék és nyomatékkal kérném, hogy havi elszámolást írják bele: szerintem vagy november 30. - ez a telefonnál így van, november 30-ával nullázzák a keretet -, de inkább december 31-ével, tehát a naptári év végével legyen elszámolás, mondjuk, a benzinnél is. Mert ha túlfogyasztás van, akkor a képviselő befizeti, illetve levonják a tiszteletdíjából. De egyik hónapban többet autózik esetleg, a másik hónapban meg kevesebbet. Egy év végi elszámolás legyen, és akkor év végén, a következő naptári év elején kelljen befizetni, ne kelljen havonta babrálni a pénzzel, mert akkor az egyik hónapban befizetés van - ritka lesz az ilyen egyébként amúgy -, a másik hónapban meg kevesebbet használ el. Szerintem a havi elszámolás megnehezíti a munkatársaknak is a dolgát, úgyhogy éves elszámolást javaslok. Jelenleg amúgy a telefonkeret november 30-ával nullázódik egyébként.

Ezeket az elmondott módosításokat javasolom tehát megfontolni, és javasolom beépíteni még a javaslatba.

ELNÖK: Papcsák alelnök úr kíván reagálni.

Válaszok, reflexiók

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Most elkészült egy javaslat, most erről tudom önöket, tisztelt képviselőtársaim, tisztelettel tájékoztatni. Minden frakció megkapta ezt a javaslatot, és az önök, nem

tudom, milyen státusban lévő képviselőtársa, Farkas Gergely... (*Apáti István: Frakcióvezető-helyettes.*) - mindegy, nem írta ide, hogy ő a frakcióban milyen szerepet tölt be - azt írta, hogy jelen formájában támogathatónak tartja a javaslatot és a hárszabálytól való eltérést; és ezt a tájékoztatást kaptuk a szocialistáktól is. Tehát ilyen szempontból a javaslatot menetrend szerint hétfőn utolsó napirendi pontként tudjuk tárgyalni, amennyiben az Igazságügyi bizottság ezt a javaslatot elfogadja.

Amit most önök elmondtak, mondhatom, hogy még racionálisnak is tűnik, sőt a képviselőtársaimnak is vannak ésszerű javaslatai. Kifejezetten üdvözlöm egyébként azt az indítványt, hogy ne kelljen havonta itt felesleges adminisztrációt okozva, amit ön mondott például, a gépjármű-üzemanyagkártya felhasználása során, havonta abból, mondjuk, 180 forintot emiatt levonnak, ezzel egy ügyintéző foglalkozik - vagy nem tudom, hány ügyintéző, szerintem sokkal több, mint egy. Tehát azt gondolom, hogy ez cél- és okszerű, hiszen a maradványt mindig továbbgörgetheti, december 31-ét követően pedig a frakciókerethez fog majd hozzáíródni; tehát a maradványösszegek nem vesznek el. Ez tehát ebből a szempontból indokolt, mert elképzelhető, hogy a nyári hónapokban kevesebbet megy a képviselő, amikor pedig parlamenti ülések vannak, akkor gyakrabban megy. Ilyen szempontból célszerű tehát az elszámolás időpontját, mondjuk, az év végére tolni vagy egy év végi időpontot belőni. Ezek a javaslatok tehát abszolút racionálisnak tekinthetők.

Nincs semmi akadály, hogy módosító javaslatot nyújtsanak be egyébként, a frakciókkal egyeztetve, amit minekünk is tárgyalnunk kell majd akkor, a keddi napon...

ELNÖK: Az attól függ, hogy milyen lesz a hárszabálytól való eltérés.

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke: Bizony, így van. Tehát röviden, én arra tennék indítványt, hogy ezt ebben a formájában, mivel minden frakció vezetése úgy ítélte meg, hogy induljon el ez a folyamat, most arra tennék indítványt, hogy most ne bontsuk ki, ne kezdjünk el úgymond kodifikálni ehhez az anyaghoz. Mindenkinek megvan a szakértői háttere, csapata. Ezt most nyújtsuk be, és ésszerű határidőn belül terjesszenek elő módosító javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelettel, egyetlen dologban szeretnék reagálni Apáti képviselő úr felé. Én '94 óta vagyok országgyűlési képviselő, és amikor az lettem, akkor az országgyűlési képviselői igazolvánnyal ingyen közlekedhettünk tömegközlekedésen. No de ezért a Magyar Államvasutaknak meg a különböző közlekedési vállalatoknak az Országgyűlés fizetett! És akkor felmerült az ingyen parkolás kérdése is, és azt kérdezték, hogy minden parkolótársaság kapjon-e az Országgyűléstől átalánydíjat. (*Apáti István: Akkor nem. Nyilván nem.*) Szóval, itt ez a probléma, és ezért nem lehet a parkolást ingyenessé tenni, mert gyakorlatilag nem az Országgyűlés adja, hanem az Országgyűlés az adott terület tulajdonosát rákényszerítené arra, hogy ingyen adja a képviselőnek a parkolást. Ebből balhé lesz!

Ezért mondom tehát én azt, hogy tekintettel arra, hogy a mobilparkolás lehetősége ma már teljesen elterjedt, ezért a mobiltelefon-keretre lehet a parkolást elintézni.

Nekem is az az álláspontom egyébként - bár hozzáteszem, én nem egészen értettem az előterjesztett anyagban, hogy miért van külön hatálybalépési időpontja az üzemanyagkártyának és miért a többinek; mert például az idej maradványösszegeből meg lehetne venni a jövő évi autópálya-matricákat. Erre azt a felvilágosítást kaptam - nem tudom, mert az országgyűlési törvény erre nem ad nekem támpontot -, hogy az üzemanyagköltség tekintetében nem éves elszámolás van, hanem ciklusonkénti

elszámolás van, tehát egészen négy évig görgeti a képviselő az üzemanyagot. Tehát ami megmarad decemberben a kártyán, az él januárban is. Vagyis így ennek nincs jelentősége, ezért lett ez az évenkénti elszámolás. *(Apáti István: Jó.)*

De én is azon az állásponton vagyok, amit Papcsák Ferenc alelnök úr kért: adjuk ezt így be! Ez egy ötpárti egyeztetésnek az eredménye. És akkor tessék szíves lenni végiggondolni és módosítókkal próbálkozni; ez az egyik. A másik, hogy ha pedig nem megy a módosítóval való megoldás, akkor új törvényjavaslatot kell beadni majd a jövő évben. Én azt kérném, hogy lehetőleg ne akasszuk meg ennek a történetnek a jelenlegi rendezését.

A házszabálytól való eltéréssel hála istennek nem nekünk kell foglalkozni, a vezetés végzi. Egyszerűen nehezen tudom elképzelni, hogy a bizottság ebben a kérdésben össze tudjon ülni, mert hiszen hétfőn az utolsó napirendi pontként javasolják ennek a törvényjavaslatnak a megtárgyalását, és kedden reggel meg szavazunk. Ezt tehát nyilvánvalóan csak úgy lehet megoldani, ha a házszabálytól való eltérés kitér arra is, hogy minden előterjesztett módosító indítványról szavazni kell, aztán kész. És akkor nincs bizottsági szűró. De ez már nem a mi feladatunk.

Tisztelettel kérdezem, hogy a bizottságnak van-e még ezzel a törvényjavaslattal kapcsolatosan észrevétele, hozzászólása. *(Nincs jelentkező.)* Nincs.

Szavazás bizottsági önálló indítvány benyújtásáról

Akkor kérdezem a bizottságot, hogy beterjeszti-e a bizottság ezt a törvényjavaslatot a Háznak mint önálló bizottsági indítványt. Aki ezt támogatja, kérem, kézfelemeléssel szavazzon! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy egyhangú döntéssel a bizottság előterjeszti.

Kérdezem, az expozé tekintetében az előadói pozíciót vállalja-e az alelnök úr.

DR. PAPCSÁK FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke: Hajnali 3-kor? Hát persze! *(Derültség.)* Ráérek.

ELNÖK: Így van. Akkor ezt Papcsák Ferenc alelnök úr fogja ellátni.

Egyebek

Tisztelettel, ezzel a hivatalos napirendet befejeztük. Van egy „egyebek”, amivel a bizottsággal én úgy készültem, hogy feltehetően ez a bizottsági ülés az esztendő utolsó igazságügyi bizottsági ülése. Erre való tekintettel - a bizottság titkárságának segítségével - pogácsával és egy-egy pohár pezsgővel gondoltam az óesztendő búcsúztatására.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen, a bizottság ülését berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12.00 óra)

Dr. Rubovszky György
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea